

Szerb Köztársaság,
Oktatási, Tudományügyi és Technológiai Fejlesztési Minisztérium,
Belgrád

Újvidéki Egyetem BTK,
Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék,
Újvidék



KÖZSÉGI ANYANYELVI VERSENY

2016/2017.

6. osztály

A tanuló kódja: _____

Pontszám: _____

UTASÍTÁS A TESZT MEGOLDÁSÁHOZ

Az anyanyelvi versenyre készült teszt összesen húsz feladatot tartalmaz, megoldásukra 90 perc áll rendelkezésedre. A feladatlagra írd fel a kódodat, majd figyelmesen olvasd végig a feladatokat! A feladatokat tetszés szerinti sorrendben oldhatod meg. Ne feledd, hogy végleges válaszaidat golyóstollal kell beírnod, mivel a ceruzával írt megoldásokat a javító tanár nem értékelheti. De ügyelj arra is, hogy munkád áttekinthető, igényes külsejű legyen! Ha előbb befejezted a munkát, nézd át újra a megoldásokat, és csendben hagyd el a tantermet!

Sok sikert kívánunk!

Javította: _____

Marci utálta a szeplőit. Ami azt illeti, volt is neki mit utálnia, mert hetvenhat szeplő virított az arcán. Pontosabban hetvenöt, mert egy – a hetvenhatodik – a füle cimpáján hivalkodott. Az igazság kedvéért el kell mondanom, hogy ebben az utálkozásban Marcinak egyáltalán nem volt igaza. Mert helyre kis szeplői voltak. Csinosak, jóképűek, vidorak. A legnagyobb akkora volt, mint egy jól táplált borsó, a legkisebb meg, mint egy fogyókúrázó mákszem. Ennek a legkisebbnek neve is volt. Úgy hívták: Szeplő Szepi. Ott lakott Marci orra tövében. Nos hát, ezeket szidta-hordta folyvást Marci. Eladdig és olyannyira, hogy egy szép napon a szeplők megsértődtek.

– Még hogy mi vagyunk a csúnyák, ocsmondák, rútak, rettentőek?! Na megállj! – kiabálták.

S éjszaka, mikor Marci aludt, uzsgyi, kisurrantak az ablakon. Még az is, amelyik a füle cimpáján feszített, pedig a fülcimpánál előkelőbb hely nemigen létezik egy szeplő számára. Ott maradt Marci egy mákszemnyi szeplő nélkül, mivel – mondanom sem kell – Szeplő Szepi is ment a többivel.

(Lázár Ervin: Szökevény szeplők)

1. Miután elolvastad a szöveget, **fogalmazd meg**, szerinted **mit mondana másnap reggel a meglepődött Marci**, mikor a tükörbe néz! Ügyelj az írásjelekre! Majd állapítsd meg, **kérdő, felkiáltó, felszólító, óhajtó vagy kijelentő** mondatot írtál!

a) Marci mondata: _____

b) Az általad írt mondat fajtája: _____

2. Ha figyelmesen olvastad a fenti szöveget, **felelni** tudsz az alábbi **kérdésekre**.

a) **Milyennek** vélte Marci a szeplőit? (Ezt a szeplők háborgásából tudhatod meg.)

b) **Mekkora** volt Marci legkisebb szeplője? _____

3. **Figyeld meg**, *Lázár Ervin* szövegére vonatkozóan igazak vagy hamisak az alábbi állítások! **Írd** a megállapítás **mellé** az **IGAZ** vagy **HAMIS** minősítést!

a) Marcinak hetvenöt szeplője volt. _____

b) Szeplő Szepi Marci fülcimpáján lakott. _____

4. **Válogasd ki** az alábbi szósorból a *hivalkodik* igével **rokon értelmű** szavakat! **Írd őket a vonalra!**

megsértődik, erőszakoskodik, dicsekszik, unatkozik, várakozik, rendetlenkedik, utálkozik, türelmetlenkedik, okoskodik, szemtelenkedik, kérkedik, elgondolkodik, szorgoskodik

hivalkodik: _____

5. Keresd ki a szöveg **első két mondatából** az **igéket!**

6. Olvasd el az alábbi mondatot, majd **húzd alá** a vele kapcsolatos **helytelen** állítást!

Ott maradt Marci egy mákszemnyi szeplő nélkül.

- a) A mondat alanya tulajdonnév.
- b) A mondat állítmánya mély hangrendű szó.
- c) A mondat állítmánya jelen időben van.
- d) A mondat helyhatározóval kezdődik.

7. Az alábbi szavak közül húzd alá a **főneveket!**

szablya – szabja, súlyt – sújt, fogja – foglya, fojt – folyt, csuklya – csukja

8. Alkoss **egy-egy mondatot** a *fogja – foglya* szópár tagjaival!

a) *fogja*: _____

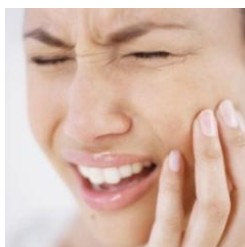
b) *foglya*: _____

9. **Karikázd be**, melyik képhez társítanád a *fáj rá a foga* szólásunkat! **Indokaidat (miért ezt a képet választottad) írd** a vonalra!

a)



b)



c)



10. Add meg a kiemelt szavak **szófaji** és **mondatrészi** szerepét! (Segít, ha elemzed a mondatot.)

A fülcimpánál **előkelőbb** hely nemigen **létezik** egy szeplő számára.

a) **előkelőbb** – szófaj: _____ mondatrész: _____

b) **létezik** – szófaj: _____ mondatrész: _____

11. **Húzd alá** mindkét sorban a **helyesen szótagolt** szóalakot!

a) pont-os-ab-ban, pon-tos-abb-an, pont-os-abb-an, pon-to-sab-ban

b) ren-dőr-sé-get, rend-őr-sé-get, rend-őr-ség-et, ren-dőr-ség-et

12. Egészítsd ki a múlt időben álló mondatokat a hiányzó mondatrészszel!

Alany	Állítmány	Tárgy
a) Péter	befűzte	_____.
b) _____	megvizsgálta	a beteget.
c) A tanárnő	kijavította	_____.
d) Az édesanya	_____	a palacsintát.

13. A képen a Kukori és Kotkoda című meséskönyv borítóját láthatod. Az a feladatod, hogy **felelj** a mesével kapcsolatos **kérdésekre**.



a) Véleményed szerint miről kapták a mese hősei a nevüket?

b) Fejtsd ki, **miért szokatlan** számunkra **a mese címe, témája** (Születésnap szünetdomb)?

14. Fejtsd meg az alábbi **találós kérdéseket**! Mindkettőnek a megoldása egy **állat** neve.

a) Fúr-farag, de mégsem ács, kopog, mint a kalapács.

Fák orvosa, doktora, erdőben az otthona. _____

b) Varni még senki se látta,

Mégis csupa tú a háta. _____

15. Alkoss szópárokat! Az alábbi szavak **kezdőhangjait** cseréld fel **zöngétlen** párjukkal! A kapott szót írd a vonalra! Vigyázz, van egy **kakuktkojás**, amelyiknek nincs értelmes párja!

zár: _____, dér: _____, zsír: _____, fen: _____, bor: _____

16. **Egészítsd ki** az alábbi **jelen időben** játszódó cselekményt leíró mondatokat!

- Lehuny_____ kék szemét az ég.
- Ti sem hagy_____ cserben a barátaitokat.
- Gizi befon_____ Marika haját.
- Lányok, vigyázzatok, ne ken_____ össze a ruhátokat!

17. Vizsgáld meg az alább található **igéket**, majd **oldd meg** a feladatokat! Válaszaidat írd a vonalra! **szidta, aludt, maradt, megsértődtek**

- Illessz **igekötőt** az első ige elé! _____
- Melyik igére igaz, hogy **tárgyas ragozású**? _____
- Alakítsd át az illető igét **alanyi ragozásúvá**! _____
- Melyik ige **magas hangrendű**? _____

18. Alább egy **receptet** olvashatsz, előbb a hozzávalókat, majd az elkészítést. Állapítsd meg, miben **hibázott** a szakácsnő az elkészítés leírásakor, **mit hagyott ki** a hozzávalók közül!

Csokis kókuszgolyó

Hozzávalók:

- 25 dkg darált keksz
- 3 dl tej
- 4 evőkanál méz
- 5 dkg vaj
- 4-5 kocka étcsokoládé
- 5 evőkanál kakaópor
- kókuszreszelék

Elkészítés:

A kekszet ledaráljuk, hozzáadjuk a kakaóport. A mézet elkeverjük 1 dl tejben, ráöntjük a kekszre. Az étcsokit megolvasztjuk, hozzákeverjük a kekszhez. A masszához annyi tejet adunk, hogy formázható masszát kapjunk.

Kis golyókat formálunk, és megforgatjuk őket a kókuszreszelékben.

Írd ide, mi maradt ki a sütiből! _____

19. Egészítsd ki a **hagyományos írású** tulajdonneveket!

Ad..... Endre, Karint..... Frigyes, Mikszá..... Kálmán, Móri..... Zsigmond

20. Keresd meg az alábbi összetett szavak **közös előtagját**, amely mindegyik megadott szóhoz hozzáilleszhető! A megoldás mindkét esetben egy **testrész** neve.

Például: **kézirat, kézfej, kézcsók.**

- | | | | |
|----------|-------|----------|-------|
| | leves | | golyó |
| a) _____ | lánc | b) _____ | orvos |
| | kendő | | üveg |

JAVÍTÁSI KULCS A 6. OSZTÁLYOS TESZTHEZ
(2016/2017-es iskolaév – községi verseny)

1. Például: a) Hova/hová lettek a szeplőim? b) Kérdő mondat? Vagy: a) Istenem, eltűntek a szeplőim! b) Felkiáltó mondat stb. (Minden jó megoldást elfogadunk.) **(2x0,5=1)**
2. a) Csúnyának, ocsmondának, rútnak, rettentőnek (vélte Marci a szeplőit.) **(4x0,25=1)**
b) A legkisebb szeplő akkora volt, mint egy fogyókúrázó mákszem. **(0,5)**
3. a) HAMIS, b) HAMIS **(2x0,5=1)**
4. dicsekszik, kérkedik **(2x0,5=1)**
5. utálta, illeti, volt, virított **(4x0,25=1)**
6. c) **(0,5)**
7. szablya, súlyt, foglya, csuklya **(4x0,25=1)**
8. a) Például: Péter meg *fogja* oldani a feladatot. b) A szultán *foglya* maradt a magyar vitéz. **(2x0,5=1)**
9. A c) kép illik a szóláshoz, mert a fiú vágyakozva néz a gyümölcsökre, *fáj ezekre az eledelekre a foga*, szeretné megkóstolni őket. (Minden jó megoldást elfogadunk.) **(2x0,5=1)**
10. a) *előkelőbb* – melléknév, (minőségjelző, b) *létezik* – ige, állítmány **(4x0,25=1)**
11. a) Az utolsó elválasztás a helyes: pon-to-sab-ban. b) A második elválasztás a helyes: rend-őr-sé-get. **(2x0,5=1)**
12. Például: a) Péter befűzte *a cipőjét*. b) *Az orvos* megvizsgálta a beteget. c) A tanárnő kijavította *a dolgozatokat*. d) *Az édesanya megsütötte* a palacsintát. (Minden jó megoldást elfogadunk.) **(4x0,25=1)**
13. a) Kukori és Kotkoda az állatok hangadásáról, a kukorékolásról és a kotkodálásról kapta a nevét. (Ezek tehát hangutánzó szavak.) b) Számunkra az a szokatlan, hogy a szemétdomb is kötődhet a születésnaphoz (ünnephez, ajándékhoz). **(2x0,5=1)**
14. a) harkály, b) sün(disznó) **(2x0,5=1)**
15. zár – szár, dér – tér, zsír – sír, bor – por **(4x0,25=1)**
16. a) *lehunyja*, b) *hagyjátok*, c) *befonja*, d) *kenjétek* (Ez utóbbinál másik nyelvtani személy alkalmazása is elképzelhető. Ha a helyesírás jó, azt is elfogadjuk.) **(4x0,25=1)**
17. a) le/össze/megszidta b) szidta, c) szidott, d) megsértődik **(4x0,25=1)**
18. (A sütiből kimaradt) a vaj. **(1 pont)**
19. Ady Endre, Karinty Frigyes, Mikszáth Kálmán, Móricz Zsigmond **(4x0,25=1)**
20. a) nyak, b) szem **(2x0,5=1)**